

Jaarverslag Leerplicht

Schooljaar 2022-2023

Gemeente
**EDAM
VOLENDAM**

Ondernemend en betrokken.

Voorwoord

De leerplichtwet 1969 schrijft voor dat burgemeester en wethouders jaarlijks aan de gemeenteraad verslag uitbrengen. Voor u ligt het Jaarverslag Leerplicht over het schooljaar 2022-2023. Dit schooljaar loopt van 1 augustus 2022 tot en met 31 juli 2023. In dit jaarverslag informeren wij u over de uitvoering van de leerplichttaken en de resultaten daarvan.

Wij wensen u veel leesplezier.

De leerplichtambtenaren van de gemeente Edam-Volendam,

Marlies Kaars, Yvonne Emmer en Jalal Oumghar

Samenvatting

Het schooljaar 2022-2023 is opnieuw een bijzonder schooljaar geweest. Het eerste schooljaar zonder coronamaatregelen. Geen coulance meer bij eindexamens, geen quarantaine bij coronabesmettingen binnen een huishouden, en geen thuisonderwijs door lockdowns. Welke gevolgen hadden de corona maatregelen voor het onderwijs? Uit onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs in alle sectoren van het onderwijs komt naar voren dat er over de hele linie minder zorgen over cognitieve achterstanden zijn dan in het begin van de pandemie. Wel ging er minder aandacht uit naar sociaal-maatschappelijke en sociaal-emotionele vaardigheden van leerlingen. Ook waren de gevolgen voor oudere leerlingen en studenten groter dan voor jonge leerlingen. Dit komt mede doordat zij veel langer op afstand les kregen.¹

Dit zien wij terug in het aantal zorgleerlingen dit schooljaar. Ook de zorgcoördinatoren op de scholen hebben het signaal afgegeven dat hun caseload flink is gestegen. Veel leerlingen kampen met angsten en depressies. En de wachtlijsten in de zorg lopen op.

Sinds dit schooljaar zijn de preventieve gesprekken op de twee Voortgezet Onderwijs (VO) scholen in de gemeente opgestart. Uit het jaarverslag blijkt dat we in totaal 66 leerlingen preventief hebben gesproken. Slechts 4 leerlingen zijn na dit gesprek nogmaals uitgenodigd door leerplicht wegens nieuw verzuim.

Daarnaast hebben we onze banden met de ketenpartners versterkt. Samen met het Doorstroompunt hebben wij een nieuwe werkwijze ontwikkeld, waarbij we wekelijks de nieuwe 18+ verzuimmeldingen bespreken en overdragen. Deze nieuwe werkwijze zorgt ervoor dat onze Doorstroomcoaches preventief in contact komen met potentiële vroegtijdige schoolverlaters, en het contact versterken op de MBO scholen.

Uit het jaarverslag blijkt dat er van de 5190 leer-kwalificatie plichtige leerlingen uit onze gemeente 355 meldingen zijn gedaan. Dit is een stijging ten opzichte van het schooljaar daarvoor. Verder is te zien dat het verloop van het aantal voortijdig schoolverlaters(vsv) gelijk is gebleven.

Daarnaast spelen de gevolgen van de oorlog in Oekraïne een grote rol in onze werkzaamheden dit schooljaar. Waar we ons in het begin van het schooljaar terughoudend moesten opstellen richting de leerlingen uit Oekraïne, wordt van ons verwacht dat wij deze groep in schooljaar 2023-2024 hetzelfde gaan behandelen als andere leerlingen. In totaal hebben we dit schooljaar 34 Oekraïense verzuimmeldingen opgepakt. Daarnaast hebben wij op de Over Grenzen school in Purmerend voorlichting gegeven over de leerplichtwet tijdens de ouderavond.

Het blijven uitzonderlijke omstandigheden waardoor de cijfers opnieuw niet vergelijkbaar zijn met die van voorgaande jaren. Wel kunnen we concluderen dat onze werkzaamheden zijn toegenomen en de problematiek blijft stijgen.

¹ <https://www.onderwijsinspectie.nl/actueel/nieuws/2021/10/12/gevolgen-van-16-maanden-corona-voor-het-onderwijs>

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Samenvatting.....	2
Inhoudsopgave	3
Hoofdstuk 1 De Leerplichtwet.....	4
1.1. Recht op onderwijs.....	4
1.2. De leerplicht	4
1.3. De rol van de leerplichtambtenaar	4
1.4. Passend onderwijs.....	5
Hoofdstuk 2 Cijfers schooljaar 2022-2023	6
2.1. Werkprocessen algemeen.....	6
2.2. Gemeld verzuim	6
2.3. Verdeling leer- en kwalificatie plichtige leerlingen per onderwijssoort	8
2.4. Handhaving.....	9
2.5. Preventief spreekuur	10
2.6. Thuiszitters	11
2.6.1. Samenwerkingsverband VO	11
2.6.2. Overstapcoaches	12
2.6.3. Samenwerkingsverband PO	12
2.7. Vrijstellingen.....	13
2.7.1. Aantal vrijstellingen.....	13
2.7.2. Ontwikkelingen omtrent vrijstelling artikel 5 onder b	13
Hoofdstuk 3 Aanpak ziekteverzuim.....	14
3.1. Werkwijze ziekteverzuim	14
3.2. Ontwikkelingen omtrent de jeugdarts	14
Hoofdstuk 4 RMC – Doorstroompunt	15
4.1. Nieuwe naam RMC.....	15
4.2. Acties schooljaar 2022-2023	15
Hoofdstuk 5 Ontwikkelingen op beleid	18
5.1. Aanpak Oekraïners	18
5.2. Onderzoek economische zelfstandigheid van inwoners zonder startkwalificatie	19
5.3. Ontwikkelingen binnen het voorgezet onderwijs gemeente Edam-Volendam	19

Hoofdstuk 1 De Leerplichtwet

1.1. Recht op onderwijs

Ieder kind heeft recht op onderwijs. Om dit recht te kunnen beschermen is leerplicht een belangrijk middel. Veelvuldig verzuim is vaak een signaal van problemen die spelen rond een leerling en het gezin. Het is van belang dat kinderen stabiel opgroeien. Een niet doorbroken schoolloopbaan is daarbij van groot belang. Wanneer dat niet lukt wordt er gezocht naar passende ondersteuning.

De kern van de leerplichtwet ligt in het voorkomen van schoolverzuim en voorkomen van voortijdige schoolverlaters. Daarnaast heeft de leerplichtwet een belangrijke signaalfunctie. Deze rol wordt in de praktijk uitgevoerd door de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar kijkt naar wat de leerling of student nodig heeft om weer naar school te kunnen en houdt dat in de gaten tot de leerling weer meedoet op school. Pas als onderwijs niet mogelijk is wordt gekeken naar andere vormen van participatie, dagbesteding of zorg. Er wordt dan gekeken welk maatwerk geleverd kan worden. Samenwerking is dus een belangrijk gegeven. Want als leerplichtambtenaar doe je het niet alleen en is een goede samenwerking met school en het netwerk belangrijk. Want het verzuim komt helaas zelden alleen.

1.2. De leerplicht

In de spreekkamer hoor je regelmatig dat de motivatie van jongeren om naar school te komen vaak te maken heeft met het contact met mensen. Een leuke docent, een fijne klas, lesstof wat aansluit op hun interesse, een geïnteresseerde mentor, noem maar op. Is er wat aan de hand met een leerling? Dan is het de taak van de school om dat vroegtijdig te signaleren en ouders te betrekken.

Leerplicht geldt voor kinderen van 5 tot en met 16 jaar. Een kind is leerplichtig vanaf de eerste dag van de maand nadat hij of zij 5 jaar is geworden. En duurt tot het einde van het schooljaar waarin het kind 16 jaar is geworden of tot het einde van het 12^e schooljaar.

Na de leerplicht begint de kwalificatieplicht. Met deze plicht wordt de leerplicht verlengd tot de dag waarop de leerling een startkwalificatie heeft gehaald of tot de dag waarop hij of zij 18 jaar wordt. Een startkwalificatie is een diploma HAVO, VWO of MBO niveau 2, 3 of 4. Totdat een van deze twee momenten is bereikt is de leerling leerplichtig en is de leerplichtwet van toepassing.

1.3. De rol van de leerplichtambtenaar

Om het verzuim methodisch meer preventief aan te kunnen pakken, heeft de branche organisatie Ingrado, Halt, het OM en de Raad voor de Kinderbescherming de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) ontwikkeld waarbij:

- Het doel van de aanpak is terug-/toeleiding naar een passend onderwijsprogramma;
- Vroegtijdige inzet van (jeugd)hulpverlening bij verzuim;
- Ketensamenwerking draagt bij aan een effectieve aanpak van schoolverzuim;
- De aanpak is licht waar het kan en zwaar(der) waar het nodig is, maatwerk dus.

Dit betekent dat de rol van de leerplichtambtenaar veranderd is. Lag eerder de taak meer gericht op de handhaving. Ligt nu de nadruk meer op preventie en bepaald de keuze van de route meer om een goede aanpak te maken die aansluit op het probleem en ingaat op de achtergrond van het verzuim.

Het doel is het creëren van een gezamenlijk plan met als doel het beste voor de leerling. Waarbij primair wordt gekeken naar preventie en vrijwillige (jeugd)hulp. De leerplichtambtenaar vervult de schakelrol voor gecoördineerde en optimale inzet van alle betrokken ketenpartners. Deze kanteling is ingezet vanuit de overtuiging dat het volgen van onderwijs essentieel is voor de ontwikkeling van het kind en voor het verwerven van een goede plek in de maatschappij. Structureel verzuim kan een voorbode zijn van (ernstige) gedragsproblemen en leidt niet zelden tot criminaliteit. Ook kan schoolverzuim de voorbode zijn van voortijdige schooluitval, waardoor jongeren het onderwijs verlaten zonder diploma en/of startkwalificatie en/of niet toegerust zijn voor de arbeidsmarkt. Werkloosheid of uitkeringsafhankelijkheid kunnen het gevolg zijn.

Schoolverzuim heeft vaak een achterliggende reden en ontstaat vaak bij problemen in de school-en/of thuissituatie van het kind. De samenwerking met het onderwijs, Zorgregisseurs van het Jeugdteam, RMC, Samenwerkingsverbanden VO en PO is het ontzettend belangrijk. De afgelopen twee jaar hebben wij de samenwerking geïntensiveerd. Met elkaar kijken we breder naar de situatie om te bepalen wat er nodig is.

1.4. Passend onderwijs

Sommige leerlingen hebben extra zorg nodig of zijn niet in staat om volledig onderwijs te volgen. Dan is het belangrijk om te kijken wat leerlingen wél kunnen. Het samenwerkingsverband adviseert scholen in het kader van passend onderwijs en scholen kunnen extra ondersteuning bieden. De rol van de leerplichtambtenaar is in deze om te kijken of het recht op onderwijs gewaarborgd wordt. Sommige leerlingen krijgen vanwege hun specifieke zorgvraag, een andere vorm van onderwijs, in combinatie met een behandeling of dagbesteding.

Hoofdstuk 2 Cijfers schooljaar 2022-2023

2.1. Werkprocessen algemeen

De school is wettelijk verantwoordelijk voor het melden van alle soorten ongeoorloofd verzuim bij de leerplichtambtenaar van de gemeente waarin de betreffende leerling woont. Het is dus erg belangrijk dat verzuim (ook het te laat komen) goed door school wordt geregistreerd. Alleen zo ontstaat er inzicht in verzuimgedrag en is er een goede basis om actie te ondernemen. Wanneer leerplicht een verzuimmelding van school ontvangt, wordt er een werkproces opgestart. Een werkproces wordt pas afgesloten als het ongeoorloofde verzuim is gestopt.

TOTAAL AANTAL LEERLINGEN	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22	22-23
totaal aantal * leer- en kwalificatieplichtigen	5866	5816	5647	5544	5386	5238	5190
percentage leerlingen t.o.v. vorig leerjaar		-0,85%	-2,91%	-1,82%	-2,85%	-2,75%	-0,92%

**leer- en kwalificatieplichtigen: Een kind is volledig leerplichtig vanaf 5 jaar tot aan het einde van het schooljaar waarin hij of zij 16 jaar wordt. Aansluitend op de volledige leerplicht volgt de kwalificatieplicht. De kwalificatieplicht loopt door tot de leerling 18 jaar wordt of stopt wanneer de leerling een startkwalificatie heeft. Een startkwalificatie is een diploma HAVO, VWO of minimaal MBO niveau 2.*

2.2. Gemeld verzuim

Er zijn verschillende soorten verzuim, namelijk absoluut verzuim (niet ingeschreven op een school) en relatief verzuim (wel ingeschreven op een school, maar sprake van ongeoorloofd verzuim). Onder relatief verzuim valt ook luxe verzuim (leerling is zonder toestemming van school of leerplichtambtenaar, op vakantie.)

Daarnaast is relatief verzuim onder te verdelen in "16 uur in 4 weken" en "overig" verzuim. Bij de "16 uur in 4 weken" meldingen, dient een leerling binnen 1 schooljaar boven de 16 uur te laat of afwezig gemeld te zijn.

Scholen kunnen ook melden onder "overig" verzuim. Onder dit kopje mogen scholen al melden bij 1 uur verzuim of 1 uur afwezig, wanneer ze zich zorgen maken over de leerling of wanneer de leerling preventief aangesproken dient te worden.

Met name bij de aanpak van relatief verzuim waarbij sprake is van zorgsignalen is vroegtijdige inzet van hulpverlening/zorg zo vroeg mogelijk wenselijk. Het doel van de gezamenlijke aanpak van ongeoorloofd schoolverzuim door alle ketenpartners is de toeleiding van de jeugdige naar een passend onderwijsprogramma en voorkomen van nieuw verzuim.

TOTAAL AANTAL GEMELD VERZUIM	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22	22-23
totaal aantal leerlingen met verzuim	167	195	198	168	122	160	223
percentage t.o.v. totaal aantal leerlingen		3,35%	3,51%	3,03%	2,27%	3,05%	4,30%
totaal aantal verzuimmeldingen	300	406	401	276	236	329	355
percentage t.o.v. totaal aantal leerlingen		6,98%	7,1%	4,98%	4,38%	6,28%	6,84%

VERZUIMMELDINGEN 16 UUR IN 4 WEKEN	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22	22-23
leerlingen 16 uur in 4 weken	33	86	71	69	58	97	105
percentage t.o.v. totaal aantal leerlingen		1,48%	1,26%	1,25%	1,08%	1,85%	2,00%
verzuimmeldingen 16 uur in 4 weken	65	193	120	116	106	195	173
percentage t.o.v. totaal aantal leerlingen		3,32%	2,12%	2,11%	1,97%	3,72%	3,33%

VERZUIMMELDINGEN OVERIG VERZUIM	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22	22-23
leerlingen overig verzuim	33	34	58	43	19	50	109
percentage t.o.v. totaal aantal leerlingen		0,58%	1,03%	0,78%	0,35%	0,95%	2,10%
verzuimmeldingen overig verzuim	37	44	75	45	32	56	125
percentage t.o.v. totaal aantal leerlingen		0,76%	1,33%	0,81%	0,59%	1,06%	2,41%

In bovenstaande schema's is te zien dat het totaal aantal leer- en kwalificatieplichtigen is gedaald. Desondanks is te zien dat het aantal leerlingen met verzuim is gestegen.

In de telling zitten 55 leerlingen waarvan meerdere meldingen zijn gedaan. Een groot deel van deze interventies door leerplicht wordt afgesloten met heldere afspraken die ertoe hebben geleid dat de leerling weer terug naar school is gegaan. Met name de ROC's maken gebruik van een zgn. robot registratie. Dit betekent dat er automatisch vanuit het systeem een melding wordt gedaan. Deze leerlingen zijn in beeld bij leerplicht.

Het aantal overig verzuim meldingen is gestegen omdat we sinds dit jaar preventieve spreekuren hebben opgestart. Deze meldingen worden gedaan onder het kopje overig verzuim. In hoofdstuk 2.5 Preventief spreekuur, wordt uitgelegd hoe en waarom we dit spreekuur hebben opgestart.

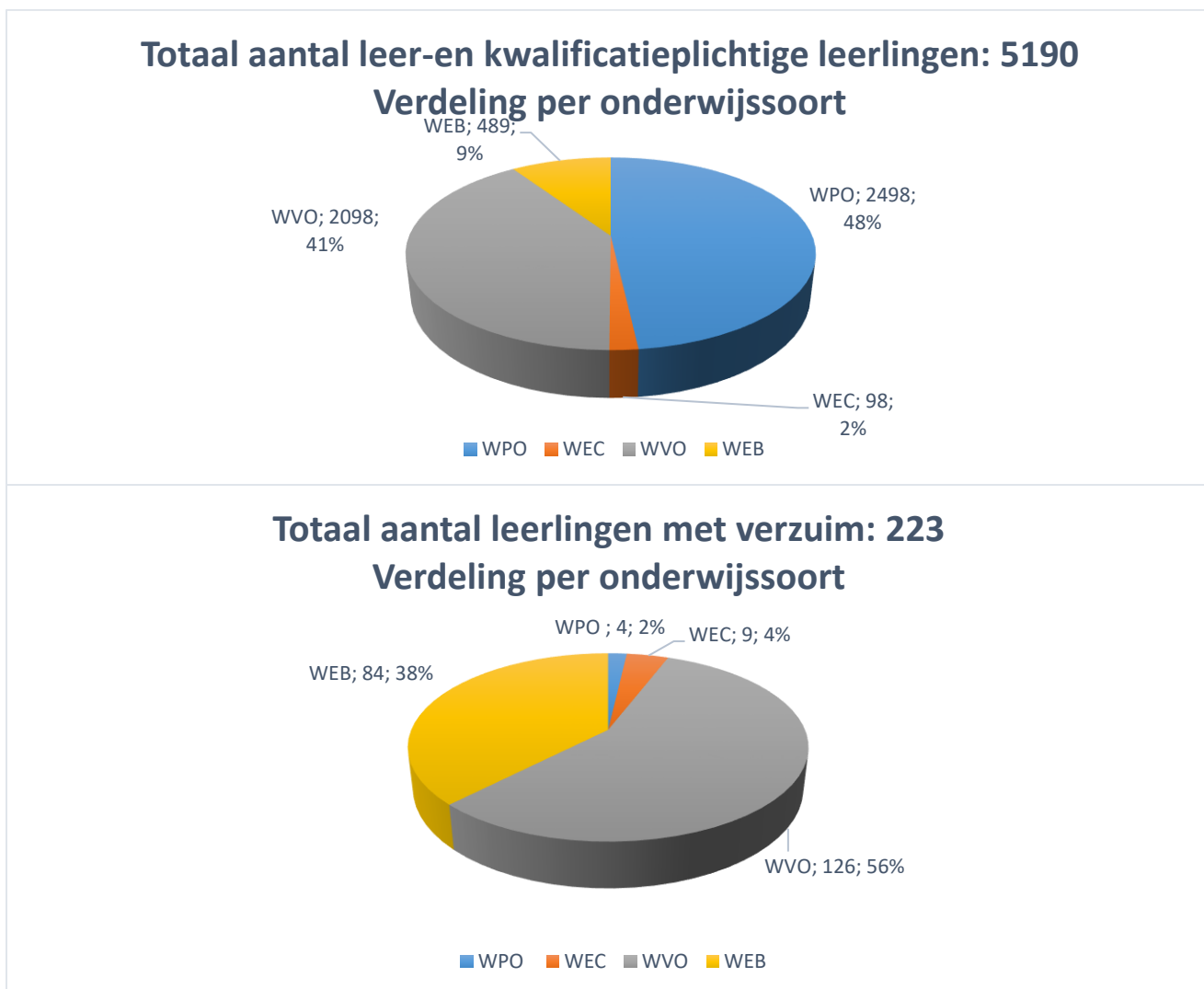
Absoluut verzuim betekent dat leer- of kwalificatieplichtige jongeren niet zijn ingeschreven op een school. Leerlingen die niet ingeschreven zijn op een school komen automatisch naar boven in het leerplichtsysteem. Wie zijn deze jongeren? Dit kunnen jongeren zijn die nieuw zijn in onze gemeente, maar ook nieuwkomers of vluchtelingen.

Deze meldingen van de leerlingen worden in behandeling genomen. Regelmatig blijkt de oorzaak van dit verzuim in het administratieve proces van scholen te zitten. Leerling staat wel al op een school aangemeld maar de schoolinschrijving is niet altijd direct zichtbaar. Deze jongeren verdwijnen na korte tijd weer van de lijst.

Als blijkt dat bovenstaande niet het geval is, start leerplicht een proces met als doel om samen met de ouders op zoek te gaan naar een school waar de leerling kan worden ingeschreven. Hierbij wordt samengewerkt met bijvoorbeeld het samenwerkingsverband. Absoluut verzuimers komen hierdoor gedurende het schooljaar naar boven, en verdwijnen weer zodra ze een schoolinschrijving hebben geregeld. Het aantal absoluut verzuimers is daarom niet via een peildatum naar boven te krijgen. Om meer grip te krijgen op deze cijfers, houden wij vanaf schooljaar 2023-2024 bij hoeveel aangemaakte processen voor absoluut verzuim zijn aangemaakt. De cijfers in het schema hieronder zijn lopende zaken waar we actief mee bezig zijn geweest.

PROCESSEN ABSOLUUT VERZUIM	22-23
Langer dan 3 maanden	0
Langer dan 4 aaneengesloten weken	1
Weer ingeschreven	2
Totaal	3

2.3. Verdeling leer- en kwalificatieplichtige leerlingen per onderwijssoort

WPO De Wet op het primair onderwijs (WPO) bepaalt hoe het basisonderwijs in grote lijnen geregeld moet zijn.

WEC staat voor 'Wet op Expertise Centra'. Per 1 augustus 1998 is een splitsing aangebracht in de scholen voor speciaal onderwijs. Lom- en mlk-scholen heten vanaf dat moment scholen voor speciaal basisonderwijs (sbo) en vallen samen met de gewone basisscholen onder de Wet op het Primair Onderwijs.

WVO De Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) en de Wet voortgezet onderwijs BES (WVO BES) worden vervangen door één nieuwe wet: de WVO 2020. De wet wordt op 1 augustus 2022, dus met ingang van schooljaar 2022-2023, van kracht. De nieuwe wet is toegankelijker, consistent en beter bruikbaar vanuit de praktijk. De inhoud van de wet verandert niet.

WEB Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) is een Nederlandse wet van 31 oktober 1995, houdende bepalingen met betrekking tot de educatie en het beroepsonderwijs. De wet regelt de bundeling van verschillende vormen van beroepsonderwijs en volwasseneneducatie. Naast het beroepsonderwijs vallen ook de volwassenen(basis)educatie, het VAVO (voortgezet algemeen volwassenenonderwijs) en het cursorisch onderwijs onder de wet.

2.4. Handhaving

De strafrechtelijke aanpak is een allerlaatste middel wat zal worden ingezet. Bij het handhaven van de leerplicht staat een integrale aanpak voorop. Samenwerking tussen scholen, ouders, betrokken instanties en jongeren is onontbeerlijk om er voor te zorgen dat zoveel mogelijk jongeren uiteindelijk een startkwalificatie halen en voldoende toegerust de arbeidsmarkt op gaan.

In laatste instantie is dat het Openbaar Ministerie door strafrechtelijke vervolging op grond van de Leerplichtwet. De rol van het Openbaar Ministerie is enerzijds die van 'stok achter de deur', anderzijds kan een interventie in gedwongen kader nodig zijn om de gewenste gedragsverandering(en) tot stand te brengen. Dit kan betekenen dat zowel de jongere zelf als de ouder worden vervolgd.

Daarnaast zijn er leerlingen waar langdurige trajecten lopen. Een proces-verbaal wordt opgemaakt tegen de persoon die verantwoordelijk gehouden kan worden voor het schoolverzuim. Ook hierin is de MAS leidend. In schooljaar 2022-2023 zijn er geen proces verbalen relatief verzuim opgemaakt.

Wel hebben we dit schooljaar twee leerlingen naar HALT gestuurd. Deze HALT straffen zijn aan het einde van schooljaar 2022-2023 opgelegd, en zullen begin volgend schooljaar starten.

Er wordt gesproken over luxe verzuim wanneer een leerling zonder toestemming van school of leerplichtambtenaar op vakantie gaat. In totaal is er door school 12 keer gemeld en in navolging van de MAS door de leerplichtambtenaar waarschuwende gesprekken gevoerd. Er zijn geen meldingen die hebben geleid tot de opmaak van een proces-verbaal.

HANDHAVING	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22	22-23
proces-verbaal luxe verzuim	1	5	2	3	4	3	0
proces-verbaal relatief verzuim	5	2	2	0	1	3	0
proces-verbaal absoluut verzuim	0	0	0	0	1	0	0
proces-verbaal Halt	1	0	5	2	1	0	2

LUXEVERZUIM	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22	22-23
luxeverzuim leerlingen	8	10	4	8	6	13	12
percentage t.o.v. totaal aantal leerlingen		0,17%	0,07%	0,14%	0,11%	0,24%	0,23%

2.5. Preventief spreekuur

De inzet van preventieve spreekuren op de VO scholen (Don Bosco College en SG De Triade) is om het (beginnend) verzuim goed aan te pakken en om erger te voorkomen. Door actief op school aanwezig te zijn wordt de samenwerking met de scholen verstevigd. Daarnaast worden de jongeren in een vroeg stadium gewaarschuwd door de leerplichtambtenaar en ingelicht over de consequenties van aanhoudend verzuim.

Om een goed preventief verzuimbeleid te voeren, is het belangrijk dat de school een adequaat verzuimbeleid voert, gericht op preventie en toezicht. Om ongeoorloofd verzuim deugdelijk te administreren heeft elke school een registratiesysteem nodig. Goede aanpak van schoolverzuim is alleen mogelijk wanneer scholen tijdig melden. De meldingen lopen via het verzuimloket van DUO.

Door de corona pandemie zijn er de afgelopen schooljaren geen tot weinig preventieve gesprekken gevoerd op de scholen. Ook blijkt dat het verzuimbeleid op enkele scholen door corona is verwaterd, waardoor er voor leerlingen geen structurele consequenties zaten aan het te laat komen of afwezig zijn in de lessen. Dit jaar hebben we de preventieve spreekuren opnieuw opgestart.

Begin schooljaar 2022-2023 hebben wij samen met onze VO scholen afspraken gemaakt over de preventieve aanpak. We hebben afgesproken de volgende regeling te hanteren, zoals deze in de MAS staat omschreven: De 4-8-12-16 regeling. Deze regeling werkt als volgt:

- Een jongere is 4 keer te laat of 4 uur verzuimd; waarschuwing door school aan ouders en jongere;
- Het verzuim stopt niet en er is sprake van 8 keer te laat of 8 uur verzuim: Gesprek met de leerplichtambtenaar tijdens het verzuimspreekuur;
- Verzuim loopt door naar 12 keer te laat of 12 uur verzuim; officieel gesprek met ouders en jongere met de leerplichtambtenaar waar een officiële waarschuwing wordt gegeven;
- Verzuim 16 keer te laat of 16 uur verzuim: Oproepen van jongere en indien jongere onder de 16 jaar ook van zijn ouders om de jongere te verwijzen naar Halt.

Dit schooljaar hebben we 66 leerlingen preventief kunnen spreken. Van deze 66 leerlingen hebben we van 4 leerlingen opnieuw een verzuimmelding ontvangen. Deze leerlingen hebben wij hierna uitgenodigd op kantoor en samen met hun ouders gesproken.

We hebben de preventieve spreekuren dit schooljaar geëvalueerd met de scholen. Zowel de scholen als de leerplichtambtenaren zijn blij met de resultaten. Met het Don Bosco College is afgesproken dat ze hun verzuimbeleid verscherpen. De verwachting is dat de preventieve verzuimmeldingen vanaf begin schooljaar 2023-2024 hierdoor flink zullen toenemen.

PREVENTIEF SPREEKUUR VO scholen	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22	22-23
Totaal aantal leerlingen	26	12	41	13	-	4	66

2.6. Thuiszitters

2.6.1. Samenwerkingsverband VO

Thuiszitters zijn leerplichtige leerlingen die zonder een vrijstelling de school voor vier weken of langer niet bezoeken. Veelal zijn dit leerlingen met ernstige problemen, vaak ook op meerdere leefgebieden. Om deze thuiszitters toch te kunnen voorzien van hun recht op onderwijs kent de regio Waterland een tweemaandelijks thuiszittersoverleg. Hierin worden nieuwe thuiszitters aangemeld. Hier wordt ook de voortgang van bestaande thuiszitters besproken. Afgesloten leerlingen staan op de monitorlijst. Als deze leerlingen toch weer dreigen uit te vallen kan gepaste actie worden ondernomen. Voorzitter van dit thuiszittersoverleg is het SWV-VO Waterland. Het SWV-VO Waterland heeft middelen om extra ondersteuning te bieden om deze jongeren zo passend als mogelijk te voorzien in het recht op onderwijs. In Edam-Volendam hebben we in het schooljaar 2022-2023 met 8 thuiszitters te maken gehad.

Multi-zorgleerlingen zijn leerlingen waarbij meerdere partijen intensief betrokken zijn om een gezamenlijke aanpak rondom de leerling te organiseren. Leerlingen vallen onder het kopje Multi-zorgleerlingen als de leerplicht voor lange periode, intensief betrokken is. Het doel is om de leerling weer terug te krijgen naar school.

Zowel het aantal thuiszitters, als het aantal multi-zorgleerlingen zijn verdubbeld. Dit heeft met verschillende factoren te maken:

- Nasleep van de corona pandemie
- Toenemende druk op leerlingen door social media
- Wachtlijsten in de hulpverlening
- Leerplicht heeft er het afgelopen schooljaar hard aan gewerkt om meer zichtbaar te zijn. Dit zorgt er ook voor dat we makkelijker bereikbaar zijn en er meer wordt gemeld.

Naast deze thuiszitters zitten er ook leerlingen thuis door ziekte. Hier ligt geen wettelijke leerplichttaak, maar deze leerlingen zijn vaak wel in beeld bij leerplicht, de jeugdarts en/of het samenwerkingsverband.

THUISZITTERS	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22	22-23
aantal leerlingen	5	5	5	3	3	4	8

MULTI-ZORGLEERLINGEN (schatting)	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22	22-23
aantal leerlingen	23	15	28	12	12	20	41

2.6.2. Overstapcoaches

Om uitval te voorkomen wordt er veel aandacht gevraagd voor de overstap van VO naar MBO. Het moment waarop een leerling overstapt naar vervolgonderwijs is risicovol als het om uitval gaat. Om de overstap van VO naar MBO zonder hindernissen te laten plaatsvinden is nauwe samenwerking nodig tussen deze vormen van onderwijs. Binnen onze gemeente kunnen overstapcoaches van het Samenwerkingsverband hierbij helpen. Zij volgen en begeleiden de jongeren nauwlettend in de overstap. De gemeente heeft ook een rol en verantwoordelijkheid om deze overstap te begeleiden en werkt nauw samen met de overstapcoaches. De leerplichtambtenaar wordt onder andere betrokken bij leerlingen waarbij een risico is op een goede overstap. De overstapcoach van ons samenwerkingsverband zorgt ervoor dat alle leerlingen die een nieuwe opleiding zoeken, of die bij de overstap van school niet goed weten wat ze willen, op een passende opleiding terecht komen. De overstapcoach begeleidt deze jongeren intensief en heeft een groot netwerk op de MBO scholen in de regio.

Dit jaar hebben wij het contact met de overstapcoach versterkt. De overstapcoach werkt vanaf schooljaar 2022-2023 om de woensdag ochtend bij ons op kantoor om de samenwerking op te zoeken. Dit zorgt ervoor dat we regelmatig casuïstiek kunnen bespreken en van elkaars expertise en netwerk gebruik kunnen maken.

2.6.3. Samenwerkingsverband PO

Ook op de PO scholen in onze gemeente kan het voorkomen dat leerlingen thuis komen te zitten of het risico lopen om uit te vallen. Van alle leerlingen die dit schooljaar zijn gemeld, zijn er 4 afkomstig van een reguliere PO school. Deze lage uitkomst is te verklaren aan de hand van een aantal factoren:

- Voor leerlingen onder de 12 jaar zijn alleen ouders verantwoordelijk voor het verzuim. Relatief verzuim komt hierdoor minder vaak voor dan op VO scholen.
- De ouders zijn voor een lange tijd verbonden aan de school. Over het algemeen geldt dat PO scholen het daarom belangrijk vinden om een goede band met ouders te bewaren en melden minder snel.
- Scholen weten het SWV PO goed te vinden. Het SWV denkt met de scholen mee om een passende plek te vinden voor de leerlingen waarbij het niet goed gaat op school.

Om de samenwerking tussen leerplicht en de PO scholen te verbeteren starten wij elk schooljaar met een kennismakingsronde op alle basisscholen van de gemeente. Dit doen wij om de banden met de directeuren te versterken, onze contactgegevens uit te wisselen, en de nieuwe vrijstellingsformulieren mee te geven. We merken dat wij, ondanks de weinige meldingen, veel telefonisch contact hebben met de PO scholen om advies te geven in casuïstiek en de juiste routes om te bewandelen. Om deze reden zijn wij bij 11 basisschool leerlingen (op de achtergrond) betrokken, zonder dat hier melding van is gedaan.

Het Samenwerkingsverband Waterland PO (SWV) is onafhankelijk en verantwoordelijk voor een dekkend aanbod voor passend onderwijs. Om tot een dekkend aanbod van onderwijsondersteuning te komen, is samenwerking vanuit een gezamenlijke visie noodzakelijk.

Om de samenwerking met het samenwerkingsverband PO te versterken hebben wij per schooljaar 2023-2024 een half jaarlijks overleg ingesteld om alle risico leerlingen te bespreken. Op deze manier blijven alle leerlingen in beeld en kunnen we van elkaars expertise gebruik maken om de leerlingen op een passende plek te krijgen. Eind schooljaar 2022-2023 hebben wij ons eerste overleg gehad en vorm gegeven voor aankomend schooljaar.

2.7 Vrijstellingen

2.7.1. Aantal vrijstellingen

In schooljaar 2022-2023 heeft de leerplichtambtenaar 18 vrijstellingsverzoeken en/of -beroepen ontvangen, waarvan 17 verstrekt. 10 keer is er sprake geweest van een vrijstelling op lichamelijke en/of psychische gronden (art. 5 a Lpw), 2 vrijstellingen wegens het bezoeken van een school in het buitenland (art. 5 c Lpw), en 5 vrijstellingen van de inschrijving wegens het volgen van 'ander onderwijs' (art. 15 Lpw).

VRIJSTELLINGEN	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22	22-23
Vrijstelling artikel 3b.	0	2	1	1	1	0	0
Vrijstelling artikel 5. a	4	8	8	11	10	7	10
Vrijstelling artikel 5. b	0	0	0	0	0	0	0
Vrijstelling artikel 5. c	0	1	3	1	1	3	2
Vrijstelling artikel 15.	0	0	1	2	1	2	5

2.7.2. Ontwikkelingen omtrent vrijstelling artikel 5 onder b

Met een beroep op artikel 5 onder b LPW kunnen ouder(s) voor hun kind een volledige vrijstelling krijgen van de Leerplichtwet op grond van richtingsbezwaar. Als ouders van mening zijn dat de richting van alle scholen in hun omgeving niet past bij hun eigen levensbeschouwing of geloofsovertuiging, kunnen zij op grond van de leerplichtwet een beroep indienen op basis waarvan een vrijstelling van de leerplicht voor hun kinderen ontstaat.

Tot schooljaar 2022-2023 heeft de gemeente Edam-Volendam geen verzoek tot vrijstellingen op basis van dit artikel ontvangen. Afgelopen schooljaar is het eerste verzoek ingediend. Het verzoek tot vrijstelling op basis van artikel 5 onder b welke in onze gemeente is binnen gekomen, is niet ontvankelijk verklaard omdat het niet voldeed aan de wettelijke eisen. Dit in overleg met de jurist van onze brancheorganisatie Ingrado.

Landelijk is er een flinke stijging te zien. Het aantal kinderen met een vrijstelling van de leerplicht op basis van geloof of denkrichting van hun ouders is de afgelopen jaren sterk toegenomen. In het schooljaar 2013-2014 werden 575 kinderen op grond van artikel 5 b van de leerplichtwet vrijgesteld van de leerplichtwet. In 2020-2021 waren dat 1771 kinderen. Ingrado ziet een toenemend aantal vragen binnen komen die gaan over specifieke verzoeken op deze vrijstelling. Uit onderzoek blijkt ook dat leerplichtambtenaren zich zorgen maken over de kwaliteit van het onderwijs wat deze kinderen ontvangen en daarmee ook over hun leerrecht. Zodra deze vrijstelling is verleend, zijn de kinderen uit beeld en kunnen wij niet volgen hoe het met ze gaat.

Voor leerplichtambtenaren is het lastig te beoordelen of er daadwerkelijk bedenkingen zijn tegen de richting van het onderwijs. Deze afweging is en blijft een ingewikkelde. Ouders komen met bedenkingen die bij een levensovertuiging horen, of een afgeleide daarvan. De scheidslijn tussen overwegende bedenkingen en de wens om thuisonderwijs te willen bieden is heel diffuus.

De ophef over dit artikel heeft veel media aandacht gegenereerd. Ook is er een brandbrief opgesteld door de gemeenten uit de 3 noordelijke provincies. De minister heeft toegezegd om de controle op het thuisonderwijs te verankeren in de wetgeving. Dit volgen wij met grote belangstelling.²

² www.ingrado.nl

Hoofdstuk 3 Aanpak ziekteverzuim

3.1. Werkwijze ziekteverzuim

Om frequent en langdurig ziekteverzuim van leerlingen scherper te kunnen signaleren en aanpakken, werkt Leerplicht nauw samen met de jeugdartsen van de GGD. Bij ongeveer 30% van de thuiszitters spelen medische en/of psychische problemen een belangrijke rol in het verzuim. De jeugdarts is daarmee een cruciale partner als het gaat om de aanpak van ziekteverzuim. In het gesprek tussen leerplichtambtenaar en school wordt actief ingezet op het analyseren van het verzuim en de rol die de jeugdarts daarin heeft, in het geval er sprake is van langdurig of frequent ziekteverzuim.

Op het moment dat een leerling op school regelmatig afwezig is door ziekte, dan kan de school doorverwijzen naar de jeugdarts van de GGD. Dit consult heeft tot doel de school feedback te geven over de te verwachte belastbaarheid van de leerling, zodat school passende afspraken kan maken over de schoolgang en eventuele aanpassingen. Deze 'medische' inschatting is voorbehouden aan een arts en niet aan een functionaris van school of leerplichtambtenaar.

De jeugdarts adviseert ook de leerling en ouder(s)/verzorger(s), maar neemt niet de rol van behandelend arts over. Het doel is dat goede afspraken kunnen worden gemaakt die leiden tot meer balans en duidelijkheid in de belasting van de leerling.

3.2. Ontwikkelingen omtrent de jeugdarts

De jeugdartsen van de GGD voeren in samenwerking met leerplicht de volgende taken uit:

- De arts beoordeeld de aanvragen op grond van art. 5 a LPW.

Vrijstelling op basis van dit artikel houdt in dat er geen schoolinschrijving verplicht is op basis van lichamelijke en/of psychische gronden. Deze vrijstelling kan voor een bepaalde periode, of de hele schoolloopbaan worden afgegeven.

- Aansluiten en meedenken bij ziekteverzuim op scholen. Zoals in hoofdstuk 3.1 werkwijze ziekteverzuim staat beschreven.

Door personele krapte van jeugdartsen wordt het hele Jeugdgezondheidszorg (JGZ) takenpakket samen met de gemeentes bekeken. Er is besloten dat de GGD deze aanvragen niet meer oppakt. Het is nog onduidelijk hoe we hier in de toekomst vervolg aan geven.

Daarnaast zitten de jeugdartsen niet meer op alle scholen. Dit zorgt ervoor dat scholen geen leerlingen met ziekteverzuim kunnen aanmelden bij de jeugdarts. Scholen kampen hierdoor met langdurig zieke leerlingen die potentieel kunnen uitvallen binnen het onderwijs. Wanneer er verder geen behandelaars of hulpverlening betrokken zijn bij het gezin, is het onduidelijk hoe belastbaar de jongeren zijn.

Hoofdstuk 4 RMC – Doorstroompunt

4.1. Nieuwe naam RMC

De leerplichtambtenaar volgt jongeren tot 18 jaar. Aansluitend worden jongeren tot 23 jaar, nog niet in het bezit van een startkwalificatie, gevolgd en ondersteund door het RMC. Elke RMC-regio heeft een contactgemeente die de melding en registratie van voortijdig schoolverlaters coördineert en zorg draagt voor mogelijkheden van doorverwijzing en herplaatsing in het onderwijs. De contactgemeente in de regio Waterland is de gemeente Purmerend.

Het RMC heeft onlangs zijn naam gewijzigd in Doorstroompunt. Het Doorstroompunt (RMC) voert de wettelijke opdracht van gemeenten uit door jongeren die voortijdig de school verlaten in beeld te brengen en indien nodig begeleiding te bieden. Doel is het behalen van een startkwalificatie en het voorkomen van maatschappelijke uitval door een passende opleiding en/of baan te vinden voor iedere jongere.

De (oude) naam RMC blijkt voor onduidelijkheid te zorgen bij zowel jongeren als bij partners in het sociaal domein. Jongeren zelf bleken bij de naam RMC te denken aan een zorginstelling of ziekenhuis. Zij gaven aan dat de nieuwe naam een warm gevoel moet geven, dat de inhoud in één keer duidelijk moet zijn en dat het gebruik van afkortingen een 'no go' is.

Doorstroomcoaches, de nieuwe naam voor RMC-professionals, kunnen vanaf nu aan de nieuwe naam betekenis geven en jongeren te helpen 'doorstromen' naar een passende baan of opleiding. Het Doorstroompunt is de plek voor jongeren die 'even vast zitten' of wat anders willen. De doorstroomcoaches lopen een stukje mee met de jongere zodat deze kan ontdekken wat hij of zij graag wil en eventuele problemen kan helpen aanpakken. De nieuwe naam is inmiddels gehonoreerd door het ministerie van OCW. Aanverwante naamswijzigingen zijn:

- de naam RMC-consulent wordt doorstroomcoach
- de naam RMC-coördinator wordt doorstroomcoördinator³

4.2. Acties schooljaar 2022-2023

Vanwege het hoge aantal vsv'ers in 2020-2021 zijn er in het schooljaar 2021-2022 diverse gesprekken gevoerd met het Doorstroompunt. Tijdens deze gesprekken is duidelijk geworden dat er te weinig aandacht is geweest door het Doorstroompunt voor deze jongeren. Samen met beleidsmedewerkster zijn er actie- en verbeterpunten opgesteld.

Waar voorheen alleen aandacht lag bij de lijst met vsv'ers, is dit schooljaar veel aandacht besteed aan de 18+ leerlingen die verzuimen. Deze verzuimmelding zijn vaak het signaal dat het niet goed gaat met de leerlingen op school, of thuis. Het oppakken van deze melding, waarbij de doorstroomcoaches laagdrempelig contact zoeken met de leerlingen, werkt preventief. De doorstroomcoaches kunnen op deze manier vroegtijdig het gesprek aan gaan met de leerlingen voordat ze uitvallen. Denk aan het ondersteunen bij de overstap naar een andere opleiding of gesprekken inplannen tussen leerlingen en mentor om drempels voor leerlingen uit de weg te gaan.

³ <https://ingrado.nl/actueel/items/doorstroompunt-nieuwe-naam-voor-rmc#:~:text=Tijdens%20de%20Algemene%20Vergadering%20van,De%20nieuwe%20naam%20is%20Doorstroompunt>

Vanuit Leerplicht werden namens het Doorstroompunt naar de jongeren zonder een startkwalificatie brieven verzonden. Deze brieven zijn gestuurd naar alle jongeren van 18 t/m 22 jaar oud zonder startkwalificatie, en zijn uitgeschreven bij hun opleiding. In deze brief wordt hulp aangeboden aan de jongere. Ook zijn de contactgegevens van het doorstroompunt in deze brief te vinden. In totaal zijn er in het schooljaar 2022-2023 117 brieven gestuurd. Op deze brief is weinig respons gekomen. Twee leerlingen hebben contact opgenomen om te laten weten dat ze aan het werk zijn en geen ondersteuning wensen.

Conclusie hieruit is dat het versturen van deze brieven in de praktijk niet goed lijkt te werken. De brieven worden nog elk jaar verstuurd. Dit is een wettelijk vereiste. Echter is de aanpak van het doorstroompunt dit jaar uitgebreid door ook verzuimmeldingen op te pakken.

Om de lijnen met het Doorstroompunt kort te houden zijn we in het schooljaar 2022-2023 gestart om op locatie van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Volendam samen te werken. Elke woensdag ochtend komt de doorstroomcoach op het CJG om alle vroegtijdige schoolverlaters en 18+ verzuimmeldingen in een warme overdracht te bespreken.

Vervolgens wordt er besproken welke actie gewenst is bij welke jongeren. Na het opvragen van informatie bij de scholen, nemen de doorstroomcoaches laagdrempelig contact op met de jongeren. Wanneer er meer afstemming nodig is met bijvoorbeeld participatie (inzet van een jobcoach) of Wmo (zorg) wordt hierover contact gezocht met het Breed Sociaal Loket.

Onze doorstroomcoaches hebben kennis gemaakt met de jobcoaches van onze gemeente en hebben dit schooljaar in verschillende casussen contact gehad voor overleg of een overdracht.

Deze extra inzet, duidelijke afspraken en advisering in lopende casuïstiek geeft meer houvast in de aanpak van het voortijdig schoolverlaten.

Het verloop van het aantal voortijdig schoolverlaters in het schooljaar 2022-2023 is gelijk gebleven ten opzicht van het jaar er voor. Dit laat zien dat we op de goede koers zitten.

Voortijdig schoolverlaters verloop (uitgeschreven van school, in schooljaar 1-8-2023 tot en met 31-7-2023)

Leeftijd	peildatum 01-10-20	Peildatum 01-10-2021	Peildatum 1-10-2022	Peildatum 1-10-2023
12 – 16	0	0	0	1
16 – 17	1	0	0	1
17 – 18	7	6	7	12
18 – 19	20	15	29	23
19 – 20	11	28	13	13
20 – 21	4	30	5	4
21 – 22	3	15	2	5
22 – 23	0	15	0	1
	46	109	59	60

● gelijk

● afname

● toename

VERZUIMMELDINGEN RMC (18+)	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22	22-23
RMC gemelde leerlingen 18+	71	82	87	73	39	30	28
percentage t.o.v. totaal aantal leerlingen		1,41%	1,54%	1,32%	0,74%	0,57%	0,54%
RMC verzuimmeldingen 18+	148	158	200	157	92	65	45
percentage t.o.v. totaal aantal leerlingen		2,72%	3,54%	2,83%	1,71%	1,24%	0,87%

Naast het oppakken van de verzuimmeldingen die bij ons in DUO binnen komen, werken de doorstroomcoaches ook op verschillende MBO scholen in de regio. Dit zorgt voor korte lijntjes met mentoren en verzuimcoördinatoren. Ook hieruit volgen gesprekken met leerlingen die niet in ons systeem bekend zijn.

Aankomend schooljaar gaan we aandacht besteden aan het verbeteren van ons registratiesysteem voor de 18+ leerlingen. Omdat de doorstroomcoaches niet in ons registratiesysteem kunnen om meldingen op te halen en hun actie in te registreren kost het veel tijd om dit op een overzichtelijke manier bij te houden. Aankomend schooljaar gaan we op zoek naar een manier om deze acties efficiënt inzichtelijk te maken.

Hoofdstuk 5 Ontwikkelingen op beleid

5.1. Aanpak Oekraïners

Alle kinderen en jongeren hebben recht op onderwijs en ontwikkeling. Dat geldt ook voor kinderen van vluchtelingen zodra zij voet op Nederlandse bodem zetten. De internationale schakelklassen (VO) en de taalscholen (PO) hebben zich dit jaar opgeemaakt voor de instroom van Oekraïense leerlingen.

De gevolgen van de oorlog in Oekraïne hebben dit schooljaar een grote rol gespeeld in onze werkzaamheden. Heel wat Oekraïense kinderen stonden op de scholen in Nederland ingeschreven, maar ook veel Oekraïense jongeren hadden zich nog niet aangemeld op een school. Begin schooljaar 2022-2023 zijn we bezig geweest met brieven sturen naar alle kinderen die nog geen schoolinschrijving hadden. In deze periode werd van leerplicht verwacht zich terughoudend op te stellen. Naar mate het schooljaar vorderde kwamen er steeds meer verzuimmeldingen binnen van Oekraïense leerlingen. De wens van de scholen om deze meldingen toch op te pakken werd steeds groter. Vanaf schooljaar 2023-2024 wordt van ons verwacht dat wij de Oekraïense leerlingen hetzelfde gaan behandelen als alle andere leerlingen.

Veel Oekraïense leerlingen en ouders laten zien dat het hun intentie is om uiteindelijk terug te keren naar Oekraïne. Dit zorgt ervoor dat het leren van de Nederlandse taal, en het participeren in het onderwijsprogramma niet altijd prioriteit heeft. Toch vallen alle Oekraïense leerlingen onder de Nederlandse leerplichtwet. Om duidelijk proberen te maken welke rechten en plichten hieraan verbonden zijn, hebben wij op verzoek van de school op de ouderavond voorlichting gegeven over de leerplichtwet. Dit hebben wij gedaan op de Over Grenzen school in Purmerend, waar de Oekraïense VO leerlingen dit schooljaar zijn ondergebracht.

Daarnaast zien we dat veel Oekraïense leerlingen zich vaak en makkelijk ziekmelden. Het aantal ziektemeldingen is voor ons schrikbarend, maar vinden de Oekraïense ouders niet bijzonder. Dit maakt het lastig te beoordelen of dit verzuim geoorloofd of ongeoorloofd is. De jeugdarts verbonden aan deze school kan geen contact opnemen met de huisarts van de leerlingen, omdat de Oekraïners nog geen vaste huisarts hebben.

Dit schooljaar hebben we 34 Oekraïense verzuimmeldingen opgepakt. Naar aanleiding van deze gesprekken hebben wij officiële waarschuwing gestuurd. Dit hebben we gedaan om een dossier op te bouwen.

De verwachting voor schooljaar 2023-2024 is dat wij vanaf het begin van het schooljaar veel meldingen zullen ontvangen van Oekraïense leerlingen. Dit zal betekenen dat er aankomend schooljaar meer HALT verwijzingen en processen verbaal zullen worden opgeemaakt.

5.2. Onderzoek economische zelfstandigheid van inwoners zonder startkwalificatie

Uit een eerder onderzoek (peildatum 11 april 2019) is gebleken dat de economische zelfstandigheid van onze inwoners tussen de 23 en 27 jaar binnen de gemeente Edam-Volendam prima op orde was. Slechts 10 personen van de 2546 inwoners hadden een vorm van bijstand, een aandeel van 0,39%.

Op 27 september 2023 hebben wij dezelfde doelgroep opnieuw onderzocht. In totaal wonen er 2053 inwoners in de gemeente Edam-Volendam met een leeftijd tussen de 23 en 27 jaar. Hiervan hebben 21 inwoners een vorm van bijstand. Van deze 21 inwoners vallen er 13 buiten de scope. Dit houdt in dat deze inwoners zijn vrijgesteld van onderwijs, ingeschreven staan in het doelgroepenregister of in de inburgeringsfase zitten.

Hieronder het resultaat: **Inwoners gemeente Edam-Volendam van 23 t/m 27 jaar**

Peildatum bijstand	11-04-2019 2345 inwoners	22-10-2020 1985 inwoners	26-11-2021 2423 inwoners	14-10-2022 2546 inwoners	27-09-2023 2053 inwoners
*Buiten de scope	6	3	13	7	13
Met startkwalificatie	1	2	3	2	1
Zonder startkwalificatie	1 (nihil)	6 (0,3%)	7 (0,3%)	8 (0,3%)	7 (0,3%)
Totaal	8 (0,3%)	11 (0,5%)	23 (1%)	17 (0,7%)	21 (1%)

**Inwoners met een vrijstelling onderwijs, inschrijving doelgroepenregister of nieuwkomer die in een inburgeringsfase zitten.*

5.3. Ontwikkelingen binnen het voorgezet onderwijs gemeente Edam-Volendam

Nieuw in de gemeente Edam-Volendam is de technische havo. Een hele mooie opleiding die De Triade uit Edam samen met het Don Bosco College uit Volendam hebben vormgegeven. De eerste drie jaar krijgen leerlingen les op De Triade en zijn ze naast het reguliere havo programma veel bezig met techniek (BWI & PIE). De laatste twee jaar van de opleiding gaan leerlingen naar het Don Bosco College en krijgen ze daar de verdieping op het gebied van ontwerpen, onderzoeken en technisch tekenen. Na deze opleiding kunnen leerlingen door naar een technische HBO opleiding en is de hoop en verwachting dat ze, met zoveel technische kennis en kunde, een zeer gewilde werknemer voor de bedrijven in de regio en ver daarbuiten zijn.

Gemeente
**EDAM
VOLENDAM**

Ondernemend en betrokken.

W. van der Knoopdreef 1
1132 KN Volendam
Telefoon: 0299-398398
Email: info@edam-volendam.nl

www.edam-volendam.nl